

MÃ ĐỀ: 111

PHẦN 1. Đọc hiểu (5 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

(1) Cuộc sống quanh ta có biết bao nhiêu điều tốt đẹp đáng quý và cần trân trọng. Chỉ cần ta biết khéo léo nhận ra và chọn lọc, chúng ta không hề thiếu thốn những hạt giống tốt đẹp để gieo trồng. Mặt khác, trong cuộc sống cũng đầy rẫy những cỏ dại xấu xa. Chỉ cần ta sống buông trôi, thiếu hiểu biết, cuộc đời ta sẽ phải trả giá bằng những u ám, tối tăm kéo dài.

(2) Một tâm hồn tươi đẹp đầy hoa thơm trái quý, hay tiêu điều hoang vắng với cỏ dại lan tràn... Điều đó hoàn toàn tùy thuộc vào nhận thức và nỗ lực của chính chúng ta, không phụ thuộc vào bất kỳ ai khác.

(3) Nuôi dưỡng tâm hồn cũng quan trọng, cần thiết không kém gì việc nuôi dưỡng thể xác, nhưng chúng ta rất thường lãng quên không chú ý đến việc này. Chúng ta đôi khi bỏ mặc tâm hồn mình khô cằn hoặc mọc đầy cỏ dại. Nếu ý thức được điều này và bắt đầu chăm sóc gieo trồng những hạt giống tốt lành, chắc chắn bạn sẽ có được một cuộc sống tươi vui và hạnh phúc hơn nhiều.

(<http://www.kynang.edu.vn/ky-nang-mem/nuoi-duong-tam-hon-noi-chinh-ban.html>)

Câu 1 (1,0 điểm). Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản trên.

Câu 2 (1,0 điểm). Theo văn bản, làm sao để có được một cuộc sống vui tươi và hạnh phúc?

Câu 3 (1,0 điểm). Anh/chị hiểu như thế nào về đoạn (2): Một tâm hồn tươi đẹp đầy hoa thơm trái quý, hay tiêu điều hoang vắng với cỏ dại lan tràn... Điều đó hoàn toàn tùy thuộc vào nhận thức và nỗ lực của chính chúng ta, không phụ thuộc vào bất kỳ ai khác?

Câu 4 (1,0 điểm). Chỉ ra và nêu tác dụng biện pháp tu từ trong đoạn (1).

Câu 5 (1,0 điểm). Thông điệp mà anh/chị tâm đắc nhất qua văn bản là gì? Nêu rõ lí do chọn thông điệp đó. (trình bày trong một đoạn văn từ 5 đến 7 dòng).

PHẦN 2. Làm văn (5 điểm)

Phân tích bài thơ *Câu cá mùa thu* của Nguyễn Khuyến

Ao thu lạnh lẽo nước trong veo,
Một chiếc thuyền câu bé tẻo teo.
Sóng biếc theo làn hơi gợn tí,
Lá vàng trước gió khẽ đưa vèo.

Tầng mây lơ lửng trời xanh ngắt,
Ngõ trúc quanh co khách vắng teo.
Tựa gối, buông cần lâu chẳng được,
Cá đâu đớp động dưới chân bèo.

(*Câu cá mùa thu*, Nguyễn Khuyến, SGK Ngữ văn 11, tập 1)

...Hết....

Họ và tên thí sinh.....số báo danh.....

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không được giải thích gì thêm

MÃ ĐỀ: 111

PHẦN 1. Đọc hiểu (5 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

Thình thoảng chúng ta vẫn thường gặp người cho mình quyền được phán xét người khác theo một định kiến có sẵn. Những người không bao giờ chấp nhận sự khác biệt. Đó không phải là điều tồi tệ nhất. Điều tồi tệ nhất là chúng ta chấp nhận buông mình vào tấm lưới định kiến đó. Cuộc sống của chúng ta nếu bị chi phối bởi định kiến của bản thân đã là điều rất tệ, nên nếu bị điều khiển bởi định kiến của những người khác hẳn còn tệ hơn nhiều. Sao ta không thôi sợ hãi và thử nghe theo chính mình?

Thật ra, cuộc đời ai cũng có những lúc không biết nên làm thế nào mới phải. Khi ấy, ba tôi dạy rằng, ta chỉ cần nhớ nguyên tắc sống cơ bản, cực kì ngắn gọn: “Trước hết, hãy tôn trọng người khác. Rồi sau đó, nghe theo chính mình”. Hãy tôn trọng bởi cuộc đời là muôn mặt, và mỗi người có một cách sống riêng biệt. Chẳng có cách sống nào là cơ sở để đánh giá cách sống kia. John Mason có viết một cuốn sách với tựa đề “Bạn sinh ra là một nguyên bản, đừng chết như một bản sao”. [...] Nó khiến tôi nhận ra rằng mỗi người đều là một nguyên bản, duy nhất, độc đáo và đáng tôn trọng.

(Theo Phạm Lữ Ân, *Nếu biết trăm năm là hữu hạn*..., NXB Văn học, 2015)

Câu 1 (1,0 điểm). Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản trên.

Câu 2 (1,0 điểm). Theo tác giả, khi không biết nên làm thế nào mới phải thì cần nhớ nguyên tắc sống nào?

Câu 3 (1,0 điểm). Anh/chị hiểu thế nào là “định kiến”?

Câu 4 (1,0 điểm). Vì sao tác giả cho rằng: “*Cuộc sống của chúng ta nếu bị chi phối bởi định kiến của bản thân đã là điều rất tệ, nên nếu bị điều khiển bởi định kiến của những người khác hẳn còn tệ hơn nhiều.*”?

Câu 5 (1,0 điểm). Anh/chị rút ra được bài học gì cho mình từ câu chuyện trên? (trình bày trong một đoạn văn từ 5 đến 7 dòng)

PHẦN 2. Làm văn (5 điểm)

Phân tích bài thơ *Câu cá mùa thu* của Nguyễn Khuyến

*Ao thu lạnh lẽo nước trong veo,
Một chiếc thuyền câu bé tẻo teo.
Sóng biếc theo làn hơi gợn tí,
Lá vàng trước gió khẽ đưa vèo.*

*Tầng mây lơ lửng trời xanh ngắt,
Ngõ trúc quanh co khách vắng teo.
Tựa gối, buông cần lâu chẳng được,
Cá đâu đớp động dưới chân bèo.*

(*Câu cá mùa thu*, Nguyễn Khuyến, SGK Ngữ văn 11, tập 1)

...Hết....

Họ và tên thí sinh.....số báo danh.....

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không được giải thích gì thêm

Đọc ngữ liệu sau và thực hiện các yêu cầu:

“Bất cứ ai trong chúng ta cũng khao khát có được một cuộc sống đầy cảm hứng, hạnh phúc và thành công. Tuy nhiên, để đạt được những gì bạn thật sự mong ước, tất cả đều phải xuất phát từ việc nhận ra sự quan trọng và tìm được cho mình một thái độ sống thông minh và tích cực nhất. Một thái độ sống tích cực sẽ giúp bạn luôn lạc quan, yêu đời, tự tin, để nhẹ nhàng lướt qua mọi gian nan, thử thách trong cuộc sống. Ngược lại, một thái độ sống tiêu cực sẽ đóng chặt bạn vào những suy nghĩ, cách nhìn phiến diện, vị kỷ, tự ti, đau khổ và dễ dàng dẫn đến thất bại, bất hạnh. Thái độ của bạn ảnh hưởng đến mọi khía cạnh của cuộc sống và quyết định kết quả của mọi việc bạn làm.

Chúng ta ai cũng ít nhất một đôi lần mắc phải sai lầm, gặp thất bại, hay ở một trạng thái tinh thần chán nản tồi tệ – nhưng không vì thế mà chúng ta mãi bị ám ảnh, day dứt mà không bao giờ dám tin mình sẽ khác đi hay không dám làm một điều gì cả. Chính thái độ sống của chúng ta sau những va vấp ấy sẽ quyết định: Liệu chúng ta có cho phép mình trượt dài trên những thất bại triền miên hay sự va vấp ấy sẽ chính là một cơ hội, một bài học, một trải nghiệm quý báu để chúng ta vươn lên, vững vàng và hoàn thiện mình hơn?”

*(Nhập đề – Thay Thái Độ Đối Cuộc Đời 2 – Keith D. Harrell –
<https://gacsach.com/doc-online>)*

Câu 1 (1.5 điểm): Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích trên.

Câu 2 (1.5 điểm): Theo tác giả đoạn trích, thái độ sống tích cực sẽ mang đến điều ích lợi gì cho mỗi người?

Câu 3 (1.5 điểm): Anh/chị hiểu như thế nào về câu *“Thái độ của bạn ảnh hưởng đến mọi khía cạnh của cuộc sống và quyết định kết quả của mọi việc bạn làm.”*

Câu 4 (1.5 điểm): Chỉ ra và nêu hiệu quả của một biện pháp tu từ được sử dụng trong câu *“Một thái độ sống tích cực sẽ giúp bạn luôn lạc quan, yêu đời, tự tin, để nhẹ nhàng lướt qua mọi gian nan, thử thách trong cuộc sống.”*

Câu 5 (4,0 điểm): Từ nội dung của đoạn trích trên, Anh/chị thấy bản thân mình cần phải thay đổi thái độ sống như thế nào? (trình bày bằng đoạn văn khoảng 10 đến 15 dòng để trả lời).

...Hết....

Họ và tên thí sinh.....số báo danh.....

Thí sinh không sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không giải thích gì thêm

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KÌ MÔN VĂN LỚP 11

NĂM HỌC 2022 – 2023

MÃ ĐỀ: 111

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC - HIỂU	5,0
	1	PTBĐ chính: Nghị luận	1,0
	2	Theo văn bản, để có được một cuộc sống vui tươi và hạnh phúc cần nuôi dưỡng tâm hồn và chăm sóc gieo trồng những hạt giống tốt lành.	1,0
	3	- Chính chúng ta lựa chọn và quyết định để làm nên một tâm hồn tốt đẹp hay u ám. - Mỗi người phải nỗ lực làm đẹp cuộc sống, tâm hồn của mình; đừng nên trông chờ vào người khác.	1,0
	4	Biện pháp tu từ: ẩn dụ (<i>hạt giống tốt đẹp; cỏ dại xấu xa</i>) Tác dụng: làm tăng tính hình tượng, biểu cảm cho đoạn; chỉ ra những sự lựa chọn phải trái; đúng sai trong cuộc sống.	1,0
	5	HS tùy chọn thông điệp mình tâm đắc và lý giải hợp lý là được. Sau đây là 1 vài gợi ý: - Thông điệp tâm đắc nhất: Con người phải nỗ lực không ngừng để làm nên một cuộc sống tốt đẹp. - Lý giải: + Nhiều người vẫn đang loay hoay đi tìm lời giải về hạnh phúc, giá trị sống đích thực mà quên mất đáp án tồn tại ngay trong họ. + Cuộc sống và lòng người đang có nhiều biến đổi, nếu mỗi người biết tự ý thức làm đẹp tâm hồn cuộc sống này sẽ đáng yêu biết bao	1,0
II		LÀM VĂN Phân tích bài thơ <i>Câu cá mùa thu</i> của Nguyễn Khuyến	5,0

		<i>a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức của 1 bài văn nghị luận</i>	0.5
		<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i>	0.5
		<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i> * Mở bài: Giới thiệu tác giả, tác phẩm, yêu cầu ở đề bài. * Thân bài: - Cảm nhận chung - Cảnh thu + Điểm nhìn + Cảnh thu điển hình cho mùa thu làng cảnh Việt Nam: khí trời, làn nước mùa thu,... + Cảnh thu đẹp nhưng tĩnh lặng và đượm buồn: không gian tĩnh lặng, vắng người, các chuyển động rất nhẹ,... - Tình thu + Nói câu cá nhưng không chú ý vào việc câu cá mà thực ra là để đón nhận trời thu, cảnh thu vào cõi lòng. → tình yêu thiên nhiên + Cõi lòng nhà thơ yên tĩnh, vắng lặng, trầm ngâm, suy tư → Tâm hồn gắn bó tha thiết với thiên nhiên đất nước, một tấm lòng yêu nước thầm kín nhưng không kém phần sâu sắc - Nghệ thuật + Ngôn ngữ giản dị, trong sáng + Nghệ thuật lấy động tả tĩnh + Cách gieo vần “eo”,... * Kết bài: Đánh giá chung về tác giả, tác phẩm	3.0
		<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt	0.5
		<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.	0.5

Mã đề 112

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC - HIỂU	5,0
	1	PTBĐ chính: Nghị luận	1,0
	2	Theo tác giả, khi không biết nên làm thế nào mới phải thì cần nhớ nguyên tắc sống: “ <i>Trước hết, hãy tôn trọng người khác. Rồi sau đó, nghe theo chính mình</i> ”	1,0
	3	“Định kiến” là ý nghĩa riêng đã có sẵn, thường là không hay và khó có thể thay đổi được.	1,0
	4	– “Cuộc sống của chúng ta nếu bị chi phối bởi định kiến của bản thân đã là điều rất tệ”. Rất tệ bởi vì, định kiến khiến bản thân thường đánh giá, nhận xét một vấn đề theo một chiều, khó chấp nhận sự khác biệt dẫn đến khó hòa nhập. – “Nếu bị điều khiển bởi định kiến của những người khác hẳn còn tệ hơn nhiều”. Vì nếu ta bị điều khiển bởi định kiến của người khác thì khó lòng ta được là chính mình.	1,0
	5	HS tùy chọn bài học cho mình và lý giải hợp lý là được. Sau đây là 1 vài gợi ý: - Bài học rút ra: tôn trọng sự khác biệt. Vì mỗi người mỗi cách sống, cách nghĩ khác nhau. - Lý giải	1,0
II		LÀM VĂN Phân tích bài thơ <i>Câu cá mùa thu</i> của Nguyễn Khuyến	5,0
		<i>a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức của 1 bài văn nghị luận</i>	0,5
		<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i>	0,5
		<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i> * Mở bài: Giới thiệu tác giả, tác phẩm, yêu cầu ở đề bài. * Thân bài: - Cảm nhận chung	3,0

	- Cảnh thu + Điểm nhìn + Cảnh thu điển hình cho mùa thu làng cảnh Việt Nam: khí trời, làn nước mùa thu,... + Cảnh thu đẹp nhưng tĩnh lặng và đượm buồn: không gian tĩnh lặng, vắng người, các chuyển động rất nhẹ,... - Tình thu + Nói câu cá nhưng không chú ý vào việc câu cá mà thực ra là để đón nhận trời thu, cảnh thu vào cõi lòng. → tình yêu thiên nhiên + Cõi lòng nhà thơ yên tĩnh, vắng lặng, trầm ngâm, suy tư → Tâm hồn gắn bó tha thiết với thiên nhiên đất nước, một tấm lòng yêu nước thầm kín nhưng không kém phần sâu sắc - Nghệ thuật + Ngôn ngữ giản dị, trong sáng + Nghệ thuật lấy động tả tĩnh + Cách gieo vần “eo”,... *Kết bài: Đánh giá chung về tác giả, tác phẩm	
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt	0.5
	<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.	0.5

Mã đề hòa nhập

ĐỌC HIỂU	1. PTBD chính: Nghị luận	1,0
	2. Theo tác giả đoạn trích, thái độ sống tích cực sẽ mang đến điều ích lợi: <i>Giúp bạn luôn lạc quan, yêu đời, tự tin, để nhẹ nhàng lướt qua mọi gian nan, thử thách trong cuộc sống.</i>	1,5
	3. Câu: “<i>Thái độ của bạn ảnh hưởng đến mọi khía cạnh của cuộc sống và quyết định kết quả của mọi việc bạn làm.</i>” có nghĩa là: Thái độ sống có ảnh hưởng rất lớn và đến quyết định kết quả của mọi việc bạn làm, khi bạn có thái độ tích cực thì làm việc gì	1,5

	cũng thoải mái và đạt kết quả tốt. Ngược lại thái độ tiêu cực sẽ làm cho mọi việc càng khó khăn hơn.	
	4. Chỉ ra và nêu hiệu quả của một biện pháp tu từ được sử dụng trong câu “<i>Một thái độ sống tích cực sẽ giúp bạn luôn lạc quan, yêu đời, tự tin, để nhẹ nhàng lướt qua mọi gian nan, thử thách trong cuộc sống.</i>”: Biện pháp Liệt kê: <i>lạc quan, yêu đời, tự tin, để nhẹ nhàng lướt qua mọi gian nan, thử thách trong cuộc sống</i> Tác dụng: Làm cho câu văn sinh động, biểu cảm, hấp dẫn. Diễn tả đầy đủ và nhấn mạnh những hiệu quả của thái độ sống tích cực mang lại cho con người.	1,5
	5: Từ nội dung của đoạn trích trên, Anh/chị thấy bản thân mình cần phải thay đổi thái độ sống như thế nào? (trình bày bằng đoạn văn khoảng 10 đến 15 dòng để trả lời). + Luôn suy nghĩ tích cực, sống lạc quan. + Trước mọi công việc phải luôn nghĩ đến mục tiêu cuối cùng. + Luôn ước mơ hoài bão và quyết tâm thực hiện được giấc mơ ấy. + Sống hòa đồng, giúp đỡ mọi người để tạo ra năng lượng cộng đồng và sự gắn kết. + Luôn thúc giục bản thân nỗ lực không ngừng, cũng như rèn luyện bản lĩnh, ý chí, nghị lực sống.	4.0

Hết